Kanoon.ir

درخت تو گر بار دانش بگیرد

به زیر آوری چرخ نیلوفری را

شما با دانلود این نمونه سوال، کد تخفیف خرید کتاب از سایت کانون بوک دریافت می کنید

برای دریافت کد جایزه خود، عدد 33 را به سر شماره 90008451 ارسال کنید.

kanoonBook.ir

www.kanoon.ir

آزمون درس یکم علوم و فنون ادبی(۳)	تاریخ ادبیّات دورهٔ بازگشت و دورهٔ بیداری	پایهٔ دوازدهم	مهر ۱۴۰۳
دبیرستان نمونه دولتی علم ودین	نام و نام خانوادگی:	مدّت آزمون ۶۰ دقیقه	تعداد ۳ صفحه

ردیف	سؤالات	نمره
	بخش یکم: درستی یا نادرستی عبارات	
۱	کدام یک از عبارات زیر درست و کدام یک نادرست است؟	۱
	الف) « نشاط اصفهانی » در زمان « نادرشاه » و « کریم خان زند »، به همراهی چند تن دیگر از ادیبان ، انجمن ادبی اصفهان را اداره می کرد.	
	ب) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدودهٔ تاریخی مشروطه به علّت عدم اشتغال اهل قلم به روزنامه نویسی و موضوعات دیگر ، بسیار مورد توجّه بود.	
	ج) زبان ، تخیّل و اندیشه در سبک دورهٔ بازگشت ، تکرار شنیده هاست و « هاتف اصفهانی » از معروفترین شاعران این عهد است.	
	د) پیش از انقلاب مشروطه ، نویسندگان ایرانی نوشتن رمان (داستان بلند) به مفهوم امروزی را از طریق ترجمهٔ رمان های اجتماعی غربی آغاز کردند.	
	هـ) هیچ یک از مفاهیم« فکری » شعر دورهٔ بیداری در بیت زیر یافت نمی شود. « گِردِ یار دیگران گشتن ز آزادی است دور ورنه می کردیم خون ها در جگر پروانه را »	
	و) مجلهٔ « نوبهار » که نشریه ای ادبی محسوب می شد ، در سال های مشروطه به وسیلهٔ پدر پروین اعتصامی منتشر شد.	
	ز) تنها دو تن از افراد زیر ، از پیشگامان نثر سادهٔ دورهٔ بیداری به شمار نمی روند. « ناصرالدین شاه ، میرزا آقاخان نوری ، عبدالرّحیم طالبوف، امیرکبیر ، زین العابدین مراغه ای ، ملک الشّعرا ، علی اکبردهخدا ، قائم مقام فراهانی »	
	ح) استفاده از زبان محاوره ، برای ایجاد ارتباط با تودهٔ مردم در بیت زیر مشهود است. «آیا به تو چه دزدان خوردند ، چَپو کردند یا هیزم جنگل را بردند ، الو کردند »	
	بخش دوم: شناسایی شخصیّت ها	
۲	هر توضیح ، معرّف کدام شخصیّت است؟	۱
	الف) از معروف ترین نویسندگان و سیاست مداران بزرگ دورهٔ بیداری است که علاوه بر خدمات و اقدامات بزرگ سیاسی ، در ادبیّات نیز بسیار مؤثّر بود.	
	ب) وی کتاب « سرگذشت حاجی بابا اصفهانی » ، اثرِ « جیمز موریه » را به فارسی ترجمه کرده است.	
	ج) او اوّلین کسی است که در ایران به نوشتن نمایشنامهٔ فارسی پرداخت و چند نمایشنامهٔ کوتاه تألیف کرد.	
	د) « داستان باستان » ، یکی از رمان های معروف این شخصیّت است.	
	هـ) مجلهٔ « دانشکده » با مدیریّت او به عرصهٔ ظهور رسید.	
	و) آشنایی با « سعدی » ، طبع این شاعر را شکوفا ساخت.	
	ز) عرصهٔ هنر این شاعر ، تصنیف ها و ترانه های میهنی اوست که در برانگیختن مردم و آزادی خواهی نقش بسیار مؤثّری داشت.	
	ح) بیت « به نام خداوند بینش نگار / خرد آفرین ، آفرینش نگار » از سروده های اوست.	
	بخش سوم: تشخیص مورد مناسب	
۳	الف) « قاآنی شیرازی »جزء شعرای « قصیده سرای » دورهٔ بازگشت ادبی است یا جزء شعرای « غزل سرای » این دوره؟	۱
	ب) «امثال و حِکَم » جزء آثار « محمّدتقی بهار » است یا جزء آثار « علّامه دهخدا »؟	
	ج) «قائم مقام » با تغییر سبک نگارش ، « تکلّف » را از بین برد یا « بی پیرایگی » را؟	

ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم

	د) « فن ترجمه » از عوامل مؤثّر در رشد آگاهی و تحوّل اندیشهٔ ایرانیان در سال های قبل از مشروطه بود یا « نمایشنامه نویسی »؟	
	هـ) سردبیری روزنامهٔ « مجلس » را ، « میرزادهٔ عشقی » برعهده داشت یا « ادیب الممالک فراهانی »؟	

www.kanoon.ir

	و) شعر از نظر شعرای دورهٔ بیداری ، بیان هنرمندانهٔ « واقعیّات » بود یا بیان هنرمندانهٔ « تخیّلات »؟	
	ز) در بیت زیر ، نشانه هایی از سبک « خراسانی » یافت می شود یا سبک « هندی »؟ « به سر بنهاد احمدشاه دیهیم کیانی را ببین با تاج کیکاووس ، کیکاووس ثانی را »	
	ح) « دهخدا » ، روزنامهٔ « نسیم شمال » را در استانبول منتشر می کرد یا روزنامهٔ « سروش » را؟	

بخش چهارم: وصل کردنی

۴	پدید آورندهٔ هریک از آثار ستون «الف » را در ستون « ب » نشان دهید.(نام یک پدید آورنده اضافی است)	۱

« الف »	« ب»	شماره
الف) تاریخ بیداری ایرانیان	۱) میرزادهٔ عشقی	الف) .....
ب) خداوند نامه	۲) علی اکبر دهخدا	ب) .....
ج) تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران	۳) میرزا حسن خان بدیع	ج) .....
د) قطعهٔ « قلب مادر »	۴) محمّد باقر میرزا خسروی	د) .....
هـ) سه تابلوی مریم	۵) فتحعلی خان صبا	هـ) .....
و) شمس و طغرا	۶) ناظم الاسلام کرمانی	و) .....
ز) شمس الدّین و قمر	۷) عارف قزوینی	ز) .....
ح) لغت نامه	۸) ایرج میرزا	ح) .....
*****	۹) ملک الشّعرای بهار	*****

بخش پنجم: پر کردن جاهای خالی

۵	جاهای خالی عبارات زیر را با واژه هایی مناسب کامل کنید. الف) موضوع کتاب « تاریخ بیداری ایرانیان » ، ..... است.	۱
	ب) در دورهٔ ..... با رفت و آمد ایرانیان به اروپا ، نمایشنامه نویسی هم رواج یافت. (نامِ شخص)	
	ج) « ایرج میرزا » در به کارگیری ..... و آفریدن اشعار ساده و روان مهارت بسیار داشت.	
	د) « عارف قزوینی » ، مضامین وطن دوستی و ..... را با آوازی زیبا و پرشور می خواند.	
	هـ) « ملک الشّعرا » در سبک خراسانی با زبانی ..... شعر می سرود.	
	و) « ادبیّات بیداری » با ظهور مفاهیمی نو ؛ مثل آزادی ، وطن ، ..... و مبارزه با استبداد و استعمار شکل گرفت.	
	ز) مجموعهٔ آثار منظوم و منثور « نشاط اصفهانی » با عنوانِ ..... باقی است.	
	ح) در دورهٔ « بازگشت » ، هنوز تأثیراتی از سبک « هندی » و ..... در آثارِ شاعران دیده می شود.	

بخش ششم: نقد و تحلیل متن

۶	بیت « هوای خود چو نهادم ، رضای او جز گزیدم / جهان و هر چه در او ، جز به کام خویش ندیدم »، از سرودهٔ « نشاط اصفهانی » است ؛ الف) از چه زمانی بازگشت به شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیّات ، پر رونق تر از گذشته بود؟	/.۷۵
	ب) هدف از تشکیل انجمن های ادبی دورهٔ قاجار چه بود؟	
	ج) این انجمن ها برای رسیدن به هدف خود ، چه راهی در پیش گرفتند؟	
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم	
۷	متن زیر ، از نوشته های « قائم مقام فراهانی » است: « مخدوم مهربان من ، از آن زمان که رشتهٔ مراودت حضوری گسسته و شیشهٔ شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدّت دو سال افزون است که نه از آن طرف بَریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی ، طایر مکاتبات را پَر بسته و کلبهٔ مراودات را در بَسته... » الف) ..... مهم ترین اثرِ وی می باشد. (نامِ اثر)	۱/۲۵

www.kanoon.ir

	ب) نـوع نثـر ایـن اثـــر ، ..... اســـت.	
	ج) « قـائـم مقـام » ، مسـائـل عصـــر را بـا کـاربـرد زبـان و اصطـلاحـات رایـج و آمیخـــته بـه شعـــر و ..... لطیـف بـه سـبک کـتابِ ..... مـی نوشـــت.	
	د) چـند « اضـافـهٔ تشبیهـــی » در مـتـنِ بـالا وجـود دارد؟	
	هـ) واژه هـای « گســسـته » و « شکســته » ، ســبب خلـق کـدام آرایـهٔ « لفظـــی » شـــده انـد؟	
	و) تقـابـل دو جملـهٔ پـایـانـی مـتن ، آرایـهٔ « لفظـی » ..... را پـدیـد آورده انـد.	
	ز) شکـایـت و گِلـه مـندی نویســنده از چـه مـوضـوعـی اســت؟	
	ح) شکـلِ امـروزی عـبارت « طـایـر مکـاتـبات را پَـر بسـته » را بـنویســید.	
۸	مـتن زیـر ، از نوشـــته هـای « علـی اکـبر دهخـدا » ســت:	۱/۷۵
	« نـــنه ، هـــان! ایـن زمـــین روی چـیه؟روی شـاخ گـاو ، گـاو روی چـیه؟ روی مـاهـی ، مـاهـی روی چـیه؟ روی آب ، آب روی چـیه؟ وای وای! الهـی روده ات بـــره، چقـدر حـرف مـی زنـی؟! حـوصلـم سـر رفـت! آفـــتابـه لگـــن شـــش دســـت ، شـام و نـاهـار هیچـی! گفـت نخـور ، عسـل و خـربـزه بـا هـم نمـی سـازنـد! نشـیـنـد و خـورد.یـک سـاعـت دیگـر یـارو را دیـد؛ مثـل مـار بـه خـودش مـی پیچـید. گفـت: نگفـتم نخـور، ایـن دو تـا بـا هـم نمـی سـازنـد؟ گفـت: حـالا کـه ایـن دو تـا خـوب بـا هـم سـاخـته انـد کـه مـن یکـی را از مـیان بـردارنـد ... » الـف) ایـن نـوشـــته ، جـزء کـدام مجمـوعه نوشـــته هـای اوســت؟	
	ب) وی ایـن نـوع نوشـــته هـای خـود را در کـدام روزنـامـه و بـا چـه عـنوانـی منتشـــر مـی کـرد؟	
	ج) طـبق ایـن نوشـــته ، « دهخـدا » در رواج چـه نـوع نثـری نقـش مـؤثّـــری داشـــت؟	
	د) ایـن نـوع نثـر ، بعـدهـا ، در دورهٔ معـاصـر ، دردا ســتـان هـای کـدام نویســندگـان بـه کـار رفـت؟	
	هـ) مفهـوم ضـرب المثـل « آفـــتابـه لگـن شـــش دسـت ، شـام و نـاهـار هیچـی » ، در مـتن چیســت؟	
	و) مفهـوم کـنایـه هـای زیـر را بـنویســید. ۱) از مـیان بـرداشـــتن: ۲) روده ات بـــبره:	
	ز) در ایـن نوشـته ، بـه کـدام یـک از بـاورهـای خُـرافی اشـاره شـده اسـت و ایـن بـاور دربـردارنـدهٔ کـدام وضعیّـت اجتمـاعـی روزگـار نویســنده اســت؟	
۹	بیـت « غلغلـــی انـداخـــتی در شهـر تهـران ای قلـم / خـوش حمـایـت مـی کـــنی از شـرع قـــرآن ای قلـم» ،	/.۵
	الـف) سـرآغـاز یـکـــی از اشـعـــارِ ..... « سـیّد اشـرف الدّیـن گـــیلانـــی » بـه نـام ..... اســت.	
	ب) شعـــر هـای او بـه چـه زبـانـی در روزنـامـه اش بـه چـاپ مـی رســید؟	
۱۰	بیـت « جنـگ نـنگ اســت در طـریقـــت مـــن جـز پـــیِ پـاس دیـــن و حفـظ وطـــن » ،	/.۷۵
	الـف) از ســروده هـای کیســت؟	
	ب) نـام اصلـــی او چیســت؟	
	ج) از جـانـــب کـدام پـادشـاهِ قـاجـار ، لقـــب گـرفـــت؟	
	د) کـدام مضـامـین در شعـرش آشکـارتـر اســت؟	

www.karnoon.ir

پاسخـــنامـهٔ آزمون درس یـکـــم علـوم و فـــنون ادبـی فـارســی (۳)

بخـــش یکـم: درســـتی یـا نـادرســـتی عـــبارات

۱

الـف) نـاد رســت (« نشـاط اصفهـانـــی » = « مشـــتاق اصفهـــانـی »)
ب) نـاد رســت (« عـدم اشـــتغـال » = « اشـــتغـال » / « مـورد تـوجّـه بـود » = « مـورد تـوجّـه نـبود »)
ج) درســت
د) نـاد رســت (« تـرجمـهٔ رمـان هـای اجتمـاعـــی » = « تـرجمـــهٔ رمـان هـای تـاریخـــی »)
هـ) درســت (« آزادی » در ایـن بیـــت بـه معـنی « آزادگـی و مـردانگـی » اســت و نـه بـه معـنیِ « دمـوکـ راســی غـربـی »)
و) نـاد رســت (مجلـهٔ « نـوبهـــار » = « محمّـدتقـــی بهـــار »)
ز) نـاد رســت (« ســـه مـورد » = « مـیرزا آقـاخـان نـوری ، امـیر کـــبیر ، ملـک الشّعـــرا »)
ح) درســت (واژه هـای:« بـه تـو چـه ، چَـــپو ، الـو »، واژه هـای عـامـیانـه و محـاوره هســتنـد.)

بخـــش دوم: شـنـاســـایـی شخصیّـــت هـا

۲

الـف) « قـائـــم مقـام فـراهـــانـــی » — ب) « مـــیرزا حبیـــب اصفهـــانـــی »
ج) « مـــیرزا آقـا تـــبریـــزی » — د) « مـــیرزا حســـن خـان بـــدیـــع »
هـ) « ملـک الشّعـــرا بهـــار » — و) « فـرّخـــی یـــزدی »
ز) « عـارف قـــزویـــنی » — ح) « صـــبای کـاشـــانـــی »

بخـــش سـوم: تشخـــیص مـورد مـنـاســـب

۳

الـف) « قصـــیده ســـرا » — ب) « عـــلّامـــه دهخـــدا »
ج) « تکلّـــف » — د) « فـــنّ تـرجمـــه »
هـ) « ادیـــب الممـالـک فـراهـانـی » — و) « واقعـــیّات »
ز) « خـراســـانـــی » — ح) « ســـروش »

بخـــش چهـارم: وصـل کـــردنـــی

۴

« الـــف »	« ب»	شـماره
الـف) تـاریـخ بـیداری ایـرانـــیان	۱) مـــیرزادهٔ عشقـــی	الـف) 6
ب) خـداونـد نـامـه	۲) علـی اکـبر دهخـدا	ب) 5
ج) تـاریخ مختصـر احـزاب ســیاسـی ایـران	۳) مـیرزا حســن خـان بـدیـع	ج) 9
د) قطعـــهٔ « قلـب مـادر »	۴) محمّـد بـاقـر مـیرزا خسـروی	د) 8
هـ) سـه تـابـلـوی مـریـم	۵) فتحعلـی خـان صـبـا	هـ) 1
و) شمـس و طغـرا	۶) نـاظـم الاســلام کـرمـانـی	و) 4
ز) شمـــس الـدّیـن و قمـــر	۷) عـارف قـــزویـــنی	ز) 3
ح) لغـــت نـامـه	۸) ایـرج مـــیرزا	ح) 2
*****	۹) ملـک الشّعـرای بهـــار	*****

بخـــش پنجـــم: پـر کـردن جـاهـای خـالـی

۵

الـف) « تـاریـخ مشـروطـــه » — ب) « عـــلّامـــه دهخـــدا »
ج) «تعـــبیرات عـامـــیانـــه » — د) « ســـتیز بـا نـادانـــی »
هـ) « حمـاســـی » — و) « قـانـون خـواهـــی »
ز) « گنجیـــنهٔ نشـــاط » — ح) « مکـــتـب وقـــوع »

بخـــش شـــشم: نقـد و تحـلیـل مـــتن

۶ /۷۵

الـف) « بـا روی کـار آمـــدن سلسلـهٔ قـاجـار و تثبیـــت حکـومـــت مـرکـــزی در ایـــران »
ب) « رهـایـــی بخشـــیدن شعـــر فـارســـی از تـبـاهـــی و انحطـاط اواخـر دورهٔ صفـــوی و دوره هـای بعـــد از آن »
ج) « تقلـــید از آثـار پیشـــینیـان »

ادامـهٔ پـاسخـــنامـه در صفحـهٔ دوم

۷ ۱/۲۵

الـف) « مُنشـــات »
ب) « مســـجّع و مـوزون »

www.kanoon.ir

	ج) « ضـــرب المثـــل هـای » د) « شـش مـورد : رشـــتهٔ مـراودت ، شیشـــهٔ شکیـــبایـــی ، ســـنگ تفـــرقـه ، ســـنگ دوری ، طـایـر مکـاتـبات ، کلبـهٔ مـراودات » هـ) «ســـجع» و) « مـوازنـــه » ز) « دوری طـولانـی مـدّت از محـبوب و عـدم ارتـباط بـا وی » ح) « بـه یکـــدیگـــر نـامـه نـنوشـــتن »	
۸	الـف) «طـنزآمـــیز ســیاســـی – اجتمـاعـــی » ب) « صـورِ اسـرافـــیل » / « چـــرند و پـرنـــد » ج) « سـاده و عـامـــیانـه » د) « صـادق هـدایـــت و محمّـــدعلـــی جمـال زاده » هـ) « تـوجّـه بـه ظـاهـر و تجمّـــلات و فـارغ شـــدن از اصـل و حقیقـــت » و)« ۱- نـابـود کـــرد ن و کُشـــتن ۲- سـاکـــت شـــو و حـرف نـــزن » ز) « اعتقـاد بـه اینکـــه زمـین روی شـاخ گـاو اســت .... » / « فقـــرِ علمـــی و رواج خُـرافـه در جـامعـــه »	۳/۵
۹	الـف) « انتقـــادی » / « ای قلـــم » ب) « ســـاده و طـــنزآمـــیز »	/.۵
۱۰	الـف) « ادیـــب الممـالـک فـراهـانـــی » ب) « مـــیرزا محمّـــد صـادق امـــیری فـراهـــانـــی » ج) « مظفـرالـدّیـــن شـــاه » ب) « وطـــنی ، ســیاســـی و اجتمـاعـــی »	/.۷۵

شـاد بـاشـــید.